

УДК 658:338.2

Онуфрієнко Н.Л.

старш. викл. ЗНТУ

ФІНАНСОВА ДІАГНОСТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Ефективне управління промисловим підприємством полягає у створенні гнучкої системи господарювання в умовах постійної економічної кризи. У зв'язку з цим особлива увага повинна приділяється організації та вдосконаленню всіх аспектів антикризового управління промислового підприємства, в тому числі, впровадженню базових принципів та методів управління саме в кризових ситуаціях, удосконаленню кадрового управління для попередження та відновлення неплатоспроможності промислових підприємств, а також проведенню комплексу заходів щодо забезпечення їх стабільного функціонування.

Розробка адекватних та найменш ризикових управлінських рішень, за допомогою яких можна досягнути заданих цілей та позитивного результату сьогодні є основним завданням антикризового управління промисловим підприємством.

Залежно від реального фінансового стану промислового підприємства обумовлюється мета та інструментарій антикризового управління. Якщо підприємство нині функціонує порівняно успішно, то метою антикризового

управління є недопущення фінансової кризи шляхом запровадження профілактичних заходів. Якщо підприємство опинилося у фінансовій кризі, то метою антикризового управління є подолання цієї фінансової кризи, шляхом фінансового оздоровлення підприємства. До найбільш поширених заходів профілактики кризи на підприємстві можна віднести: стратегічне планування діяльності підприємства, належний розподіл ресурсів на всіх рівнях управління, використання ефективної системи контролю, залучення зовнішніх консультантів при недостатній компетентності керівництва з різних питань, аналіз конкурентоспроможності, маркетинговий аналіз ринку, фінансовий аналіз, аналіз ефективності системи мотивації персоналу, прогнозування ризиків та прийняття заходів щодо їх зниження.

Отже, основними завданнями системи антикризового управління промисловим підприємством є завчасне реагування на зміни кон'юнктури ринку; оптимальний вибір та вірне застосування раціональних управлінських рішень з метою подолання кризових явищ, а також їх діагностування на ранніх етапах діяльності промислового підприємства.

Дослідження методологічної бази діагностики в антикризовому управлінні свідчить про наявність значного різноманіття методичних підходів до діагностики фінансової кризи промислового підприємства, що представлені у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях.

Діагностикою фінансового стану промислового підприємства можна вважати фактично будь-яку методику прогнозування банкрутства, оцінки кредитоспроможності позичальника, аналізу інвестиційної привабливості підприємства.

В науковій літературі розглядаються два основні підходи до прогнозування кризи – кількісний та якісний. Але, незважаючи на численність підходів до прогнозування банкрутства, що наводяться в науковій літературі, в умовах сьогодення, в Україні немає єдиної моделі, яка дала б змогу кваліфіковано оцінити перспективний фінансовий стан промислового підприємства та була б базою для прийняття адекватних антикризових рішень.

Для проведення діагностики важливим є вибір інформативних ознак для опису аналізованих соціально-економічних систем. У багатьох випадках це пов'язано з труднощами одержання інформації, часом на її пошук, систематизацією, аналізом і її обробкою або вартістю діагностичного дослідження. При цьому параметри елементів системи, що діагностується, не рівноцінні за кількістю інформації про її стан.

На теперішній час, сформована достатньо чітка система критеріїв та показників оцінки фінансового стану.

Проте, не зважаючи на відмінності у методиках, практично весь спектр методичних підходів до проведення діагностики фінансового стану промислового підприємства включає наступні етапи:

по-перше, розрахунок системи фінансових показників;

по-друге, визначення середньої інтегральної (рейтингової) оцінки фінансового стану промислового підприємства.

Питання відбору ряду показників, що найбільш об'єктивно відображають тенденції зміни фінансового стану, розв'язуються кожним підприємством самостійно.

Однак будь-який набір, як правило, складається з чотирьох груп: показники ліквідності; показники фінансової стійкості; показники рентабельності (прибутковості); показники ділової активності (оборотності).

Щодо оптимальності економіко-математичної моделі діагностики фінансового стану, то вона повинна враховувати усі складові фінансового стану промислового підприємства, тому в якості вихідних параметрів потрібно включати показники, які представляють кожен з наведених груп фінансових показників.

Таким чином, фінансова діагностика як інструмент антикризового управління промисловим підприємством сприяє визначенню сучасного стану підприємства і динаміки його змін, можливих шляхів подолання проблем за результатами розрахунків, розгляду та інтерпретації фінансових чинників, які описують різноманітні сторони діяльності промислового підприємства.